

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 94/20
Luxemburgissa 16.7.2020

Tuomio asiassa C-129/19
Presidenza del Consiglio dei Ministri v. BV

Jäsenvaltion on myönnettävä korvaus kaikille tahallisten väkivaltarikosten uhreille, myös niille, jotka asuvat sen alueella

Korvauksen ei tarvitse merkitä kärsityn vahingon täyttää korvaamista, mutta sen määrä ei voi olla puhtaasti symbolinen

Unionin tuomioistuimen suuri jaosto katsoi 16.7.2020 antamassaan tuomiossa **Presidenza del Consiglio dei Ministri** (C-129/19) ensiksikin, että järjestelmä, joka koskee jäsenvaltion sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta unionin oikeuden rikkomisesta aiheutuneesta vahingosta, on sovellettavissa sillä perusteella, että tämä jäsenvaltio ei ole pannut oikea-aikaisesti täytäntöön direktiiviä 2004/80¹ niiden rikoksen uhrien osalta, jotka asuvat mainitussa jäsenvaltiossa, jonka alueella tahallinen väkivaltarikos on tehty. Unionin tuomioistuin totesi toiseksi, että tahallisten väkivaltarikosten uhreja koskevasta kansallisesta korvausjärjestelmästä seksuaalisen väkivallan uhreille myönnettyä kiinteämääräistä korvausta ei voida pitää tässä säännöksessä tarkoitettu tavoin oikeudenmukaisena ja riittävänä, jos se vahvistetaan ottamatta huomioon tehdystä rikoksesta uhreille aiheutuneiden seurausten vakavuutta ja jos se ei siis myötävaikuta riittävässä määrin aiheutuneen aineellisen vahingon ja henkisen kärsimyksen korjaamiseen.

Käsiteltävässä asiassa BV, joka on Italiassa asuva Italian kansalainen, joutui lokakuussa 2005 seksuaalisen väkivallan uhriksi kyseisen jäsenvaltion alueella. Rikoksen tekijät tuomittiin maksamaan hänelle vahingonkorvauksena 50 000 euroa, mutta koska he olivat pakosalla, mainittua summaa ei voitu heiltä periä. BV nosti helmikuussa 2009 kanteen Presidenza del Consiglio dei Ministriä (pääministerin kanslia) vastaan ja vaati sen vahingon korvaamista, jonka hän väitti kärsineensä sen vuoksi, ettei Italia ollut oikea-aikaisesti pannut täytäntöön direktiiviä 2004/80.² Ensimmäisessä oikeusasteessa Presidenza del Consiglio dei Ministri veloitettiin maksamaan BV:lle 90 000 euroa. Muutoksenhakuasteessa määrä alennettiin 50 000 euroksi.

Presidenza del Consiglio dei Ministri teki valituksen ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle, joka pohti yhtäältä, onko jäsenvaltion sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskeva järjestelmä sovellettavissa sillä perusteella, että jäsenvaltio on pannut direktiivin 2004/80 myöhässä täytäntöön, niiden tahallisten väkivaltarikosten uhrien osalta, jotka eivät ole rajatylittävissä tilanteissa. Toisaalta se oli epävarma siitä, onko Italian säännösten mukainen 4 800 euron suuruinen kiinteämääräinen korvaus³ direktiivin 2004/80 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tavoin oikeudenmukainen ja riittävä korvaus seksuaalisen väkivallan uhreille.

Ensimmäisen kysymyksen osalta unionin tuomioistuin muistutti aluksi edellytyksistä, joilla voidaan selvittää jäsenvaltioiden vastuu yksityisille unionin oikeuden rikkomisesta. Näitä ovat se, että rikotun unionin oikeussäännön tarkoituksena on antaa oikeuksia yksityisille, se, että tämän

¹ Rikoksen uhreille maksettavista korvauksista 29.4.2004 annettu neuvoston direktiivi 2004/80/EY (EUVL 2004, L 261, s. 15).

² Direktiivin 12 artiklan 2 kohdassa säädetään, että "kaikkien jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että niiden kansallisissa säädöksissä on säännökset niiden alueella tehtyjen tahallisten väkivaltarikosten uhreja koskevasta korvausjärjestelmästä, jolla varmistetaan uhreille oikeudenmukaiset ja riittävät korvaukset".

³ On huomattava, että nyt kyseessä olevan, Italiaa vastaan nostetun sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskevan kanteen nostamisen jälkeen kyseinen jäsenvaltio perusti korvausjärjestelmän Italian alueella tehtyjen tahallisten väkivaltarikosten uhreja varten riippumatta siitä, asuvatko he Italiassa vai eivät. Kyseinen järjestelmä kattaa myös taannehtivasti 1.7.2005 jälkeen tehdyt tällaiset rikokset.

oikeussäännön rikkominen on riittävän ilmeinen ja se, että kyseisille yksityisille aiheutunut vahinko on välittömässä syy-yhteydessä tähän rikkomiseen. Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuin otti huomioon direktiivin 2004/80 12 artiklan 2 kohdan sanamuodon, asiayhteyden ja tavoitteet ja totesi erityisesti, että tällä säännöksellä unionin lainsäätäjä ei ollut valinnut sitä vaihtoehtoa, että kukin jäsenvaltio perustaa erityisen korvausjärjestelmän, joka koskee vain rajatylittävässä tilanteessa olevia tahallisten väkivaltarikosten uhreja, vaan sen, että näiden uhrien hyväksi sovelletaan jäsenvaltioiden alueella tehtyjen tahallisten väkivaltarikosten uhreja koskevia kansallisia korvausjärjestelmiä. **Se totesi tarkastelunsa päätteeksi, että direktiivissä 2004/80 asetetaan kullekin jäsenvaltiolle velvollisuus perustaa korvausjärjestelmä kaikkien sen alueella tehtyjen tahallisten väkivaltarikosten uhreja varten eikä ainoastaan rajatylittävässä tilanteessa olevia uhreja varten.** Unionin tuomioistuin päätteli edellä esitetystä, että direktiivillä 2004/80 annetaan oikeus oikeudenmukaiseen ja riittävään korvaukseen paitsi näiden rikosten uhreille, jotka ovat rajatylittävässä tilanteessa, myös uhreille, jotka asuvat jäsenvaltiossa, jossa rikos on tehty. Edellyttäen, että muut edellä mainitut edellytykset täyttyvät, yksityisellä on näin ollen oikeus korvaukseen vahingosta, joka hänelle on aiheutunut siitä, että jäsenvaltio on laiminlyönyt direktiivistä 2004/80 johtuvan velvollisuutensa, ja näin on riippumatta siitä, oliko tämä yksityinen rajatylittävässä tilanteessa ajankohtana, jolloin hän joutui kyseessä olevan rikoksen uhriksi, vai ei.

Unionin tuomioistuin totesi toisesta kysymyksestä, että kun direktiivissä 2004/80 ei ole mitään viitettä siitä korvauksen määrästä, jonka on ajateltu olevan **oikeudenmukainen ja riittävä**, tässä säännöksessä annetaan jäsenvaltioille tätä varten harkintavaltaa. On kuitenkin niin, että vaikka tämän korvauksen **ei välttämättä edellytetä varmistavan tahallisen väkivaltarikoksen uhrille aiheutuneen aineellisen vahingon ja henkisen kärsimyksen täyttä hyvitystä**, se ei kuitenkaan voi olla puhtaasti symbolinen tai ilmeisen riittämätön tehdystä rikoksesta näille uhreille **aiheutuneiden seurausten vakavuuteen nähden.** Unionin tuomioistuimen mukaan tällaisten rikosten uhreille kyseisen säännöksen nojalla myönnettävällä korvauksella on kompensoitava riittävässä määrin kärsimykset, joita heille on aiheutunut. Unionin tuomioistuin täsmensi tältä osin myös, että tällaisille rikoksen uhreille maksettavaa kiinteämääräistä korvausta voidaan pitää oikeudenmukaisena ja riittävänä, kunhan korvausasteikko on riittävän yksityiskohtainen sen välttämiseksi, että jonkin väkivaltarikostyyppin osalta säädetty kiinteämääräinen korvaus voisi yksittäistapauksen olosuhteissa osoittautua ilmeisen riittämättömäksi.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127